

«Samskaping og samhandling»

-

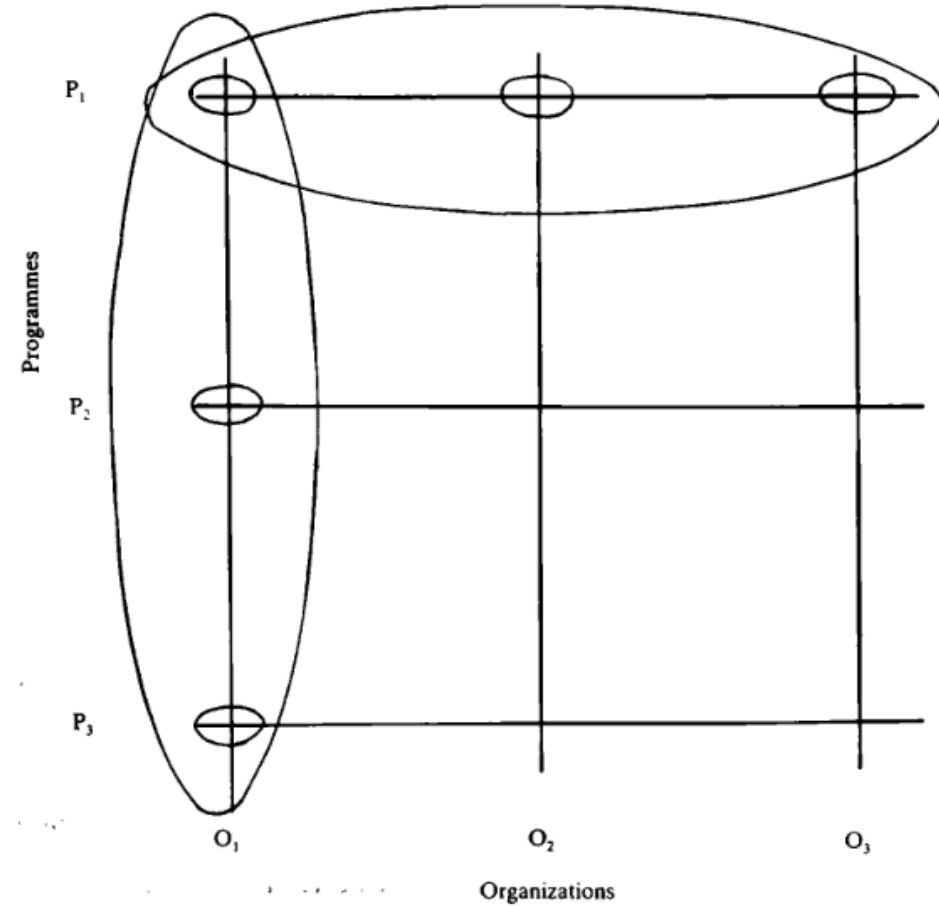
å (lete og) lede fram løsninger på tvers

Asbjørn Røiseland
Professor
OsloMet

Problemet

Kompliserte
og sammen-
satte
problemer
og behov

Tiltakende
oppsplitting
av offentlig
sektor

«New Public Management» siden ca 1980 – en løsning?

På den ene siden:

- Kundeorientering og overføring av makt til innbyggerne
 - Samle informasjon om «kundenes» behov
 - La «kundene» velge
 - La leverandører konkurrere om «kundene»

På den andre siden:

- Det skulle skje på det offentliges premisser
 - Vekt på management/ledelse
 - Tro på store monolitt-organisasjoner
 - «LOS» – Lonely Organizational Syndrom

Gamle ideer i ny tapning: «Samskaping»

Offentlig sektor trenger hjelp fra innbyggere og berørte interesser for å LETE og LEDE fram løsninger på tvers!

- Hjelpen bør komme gjennom aktiv dialog og interaksjon
- Ikke gjennom passiviserende enveis informasjonsinnhenting

Ide: Kunden er aktiv deltaker, ikke en passiv og stille tilskuer

CO-CREATOR STORIES | 8 MIN READ

The LEGO Ideas story: How brands can take a page out of LEGO's co-creation and innovation playbook

Written by David Gardner

Privat sektor versus offentlig

- Teorier og praksiser fra privat sektor har også relevans for offentlig sektor (slik NPM har demonstrert)
- Mange offentlige tjenester er samskapte i sin natur
- Men viktig å være klar over forskjellene mellom privat og offentlig:
 - Offentlig sektor er demokratisk styrt, mens private bedrifter er eierstyrt
 - Sammenliknet med private sektor, har det offentlige flere, delvis motstridende og kompliserte mål (effektivitet, likhet, rettferdighet, ivareta minoriteter, hjelpe sårbare grupper, osv)

Hva er samskaping?

- Samskaping er en **prosess** der offentlige og private/sivile **aktører** prøver å løse et felles **problem, utfordring eller oppgave** gjennom konstruktiv **utveksling og bytte** av kunnskap, ressurser, kompetanser og ideer som kan lede til produksjon av **offentlig verdi** i form av visjoner, planer, politiske strategier, eller tjenester,
- Kan innebære små og gradvise forbedringer, eller innovative sprang som endrer forståelsen av problemet/oppgaven/løsningen – MAO: Samskaping *kan* være innovasjon, men trenger ikke være det
- Samskaping er relevant både på individuelt nivå (tjeneste-relasjon) og kollektivt nivå (organisatorisk samarbeid, politikk-nivå)
- “Reform-begreper” som grenser opp mot eller som representerer samskaping: “Kommune 3.0”, «Relasjonell velferd», “Samarbeidsdrevet innovasjon”, “Samstyring», «New Public governance», osv,

«Samskaping» nasjonalt og i noen norske byer

	Nasjonalt	Kristiansand	Stavanger	Trondheim	Bodø
Samskaping som strategi i overordnet plan	Ja, i planer for omsorg og innovasjon	Ja, kommuneplan (Plan fra 2020)	Ja, kommuneplan (plan fra 2020)	Nei (Plan fra 2009)	Ja, kommuneplan (Plan fra 2018)
Politikkområder hvor «samskaping» brukes	Eldreomsorg, Innovasjon	Byutvikling, regional utvikling, <u>innovasjon</u> , medvirkning	Byutvikling, innovasjon, eldreomsorg,	Oppvekst/ <u>barn,</u> <u>reguleringsplaner</u>	Byutvikling, innovasjon, eldreomsorg
Hva ønsker man å oppnå med «samskaping»	Bedre eldreomsorg, mer innovasjon	Vekst, Innovasjon, deltakelse	Innovasjons og deltakelse	Tryggere og bedre oppvekst	Innovasjon, deltakelse, legitimitet

«Samskaping»
høres fint ut,
men det
utfordrer....

Fagfolk må anerkjenne vanlige folks ekspertise på eget liv og hverdag

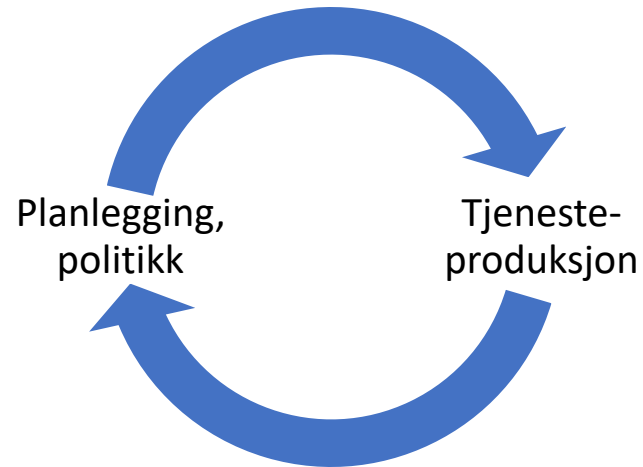
Ledere må skape arenaer for samskaping, og må tørre å eksperimentere

Politikere og deres partier må akseptere at de ikke er suverene ledere

Samskaping i praksis

A:
Aktivt samarbeid
mellom offentlige
aktører og
borgere/berørte om
problemer og løsninger

B:
Invitere borgere og
berørte til å komme
med innspill til
politikkutforming

C:
Borgere som frivillige

D:
Samarbeid mellom
profesjonelle og
brukere

Input

Output

Noen vanlige innvendinger

Påstand

1. «Vel og bra, men dette passer ikke på mitt felt!»
2. «Samskaping utraderer profesjonalitet og kompetanse!»
3. «Samskaping er snik-privatisering!»
4. «Samskaping er høyre-politikk!»
5. «Samskaping fører til mer ulikhet»
6. «Samskaping vil ødelegge velferdsstaten!»

Men....

1. Samskaping passer ikke til alt. Men viktig å diskutere hvor det passer.
2. Handler mer om å bruke kompetanse på en annen måte
3. Handler mer om treffsikkerhet, kvalitet og legitimitet enn penger
4. Sterke røtter i arbeiderbevegelsens historie.
5. Viktig poeng! Trenger bevissthet og motstrategi
6. Heller en måte å videreutvikle velferdsstaten på

Samskaping - hovedbudskap

- Ordet «samskaping» er nytt, men verken problem eller løsning er ny!
- Offentlig sektor klarer ikke koordineringsoppgaven alene, men trenger hjelp fra brukere/borgere/innbyggere